

Alþingi
Erindi nr. P 140/1S80
komudagur 21.3.2012

Nefndasvið Alþingis
Sigrún Helga Sigurjónsdóttir
Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 19. mars 2012

Tilvísun: 2012030018

HMS/BH

Tilv. ykkar: Tölvupóstur dags. 08.03.2012.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir til að lækka eldsneytisverð, 559. mál.

Oliugjald og sérstakt vörugjald af bensíni eru markaðir tekjustofnar til vegagerðar á Íslandi. Nú er svo komið að þessir tekjustofnar ásamt kílómetragjaldi af stærri bifreiðum standa alfarið undir þeim fjárveitingum, sem Vegagerðin fær til þjónustu, viðhalds og nýframkvæmda á þjóðvegakerfinu og einnig því sem varið er til að styrkja ferjusiglingar og sérleyfisakstur og duga varla til.

Það hefur löngum verið baráttumál Vegagerðarinnar að verðgildi þessara mörkuðu tekjustofna haldi takti við almenna verðþróun í landinu, en það hefur lítt gengið eftir. Í eldri lögum um fjáröflun til vegagerðar var stuðst við byggingarvísitölu til viðmiðunar, þegar breyta átti gjaldskrár markaðra tekjustofna.

Meðfylgjandi tafla hefur að geyma nokkrar tölur um verð á eldsneyti fyrir bifreiðar, skattlagningu þess og samanburð við stöðuna 1. júlí 2005, en þá var oliugjald innleitt á Íslandi í stað þungaskatts. Í töflunni má sjá að byggingarvísitala hefur hækkað um rúm 80% á þessum tíma en sérstakt vörugjald af bensíni einungis um 19,9% og oliugjald um 33,9% þannig að ekki verður óhóflegum hækkunum á þessum gjöldum kennt um hátt bensín- eða olíuverð.

Almennt vörugjald af bensíni hefur hins vegar á sama tímabili hækkað um 163% og tekjur af virðisaukaskatti hafa hækkað um 135%, hvort tveggja langt umfram almennt verðlag. Einnig kom til sögunnar á þessu tímabili nýtt gjald sem lagt var á eldsneyti, kolefnisgjald, sem að mestu rennur í ríkissjóð.

Það er túlkun fjármálaráðuneytisins að Vegagerðin skuli einungis fjármögnuð af mörkuðum tekjustofnum, einu undantekningarnar eru að styrkir til innanlandsflugs og framlög til jarðgangaáætlunar hefur verið greitt beint úr ríkissjóði. Þessi túlkun fjármálaráðuneytisins leiddi meðal annars til þess að öll aukning í vegaframkvæmdum, sem ákveðin var af Alþingi á árunum 2007-2009, var bókfærð í ríkisreikningi sem fyrirfram ráðstöfun markaðra tekna. Vegasjóður skuldar því ríkissjóði nú yfir 14 milljarða króna. Þessi reikningsaðferð hefur m.a. verið gagnrýnd af Ríkisendurskoðun.

Lagafrumvarp þetta leggur til verulega lækkun $\frac{3}{4}$ hluta ársins 2012 á mörkuðum tekjustofnum Vegagerðarinnar, sérstaka vörugjaldinu af bensíni og oliugjaldinu. Þetta myndi þýða 5 – 6 milljarða skerðingu á mörkuðum tekjum Vegagerðarinnar á árinu 2012.

Þar eð nokkuð ljóst virðist að ekki er tilækt fjármagn hjá ríkissjóði til að bæta þessa skerðingu þyrfti í framhaldinu að skerða Vegáætlun 2012 um þriðjung, annars mun skuld Vegasjóðs vegna fyrirframráðstöfunar markaðra tekna einfaldlega hækka og stefna í 20 milljarða.

Eins og áður hefur verið bent á eru það virðisaukaskattur af eldsneyti og almennt vörugjald af bensíni, sem hafa hækkað mest og langt umfram almennt verðlag á undanförunum árum. Ef vilji er til þess að lækka eldsneytisverð á Íslandi telur Vegagerðin mun eðlilegra að þessir tveir liðir verði endurskoðaðir til lækkunar.

Virðingarfyllst,

Hreinn Haraldsson, vegamálastjóri.

Fskj. 1 Tölur yfir eldsneyti fyrir landsamgöngur.

Eldsneyti fyrir landsamgöngur - nokkrar tölur

Nokkrar grunntölur:		1.7.2005	16.2.2012	Hækkun í %
Bensínverð 95 oct	*)	114,10	256,60	124,9
Dísilolíuverð frá dælu	*)	114,00	264,50	132,0
VSK Bensín		22,45	52,14	132,2
VSK Dísil		22,43	53,74	139,6
Vörugjald almennt, bensín		9,28	24,46	163,6
Vörugjald sérstakt, bensín		32,95	39,51	19,9
Olíugjald		41,00	54,88	33,9
Kolefnisgjald		0,00	5,75	NA
*) Verð frá dælu með þjónustu án afsláttá				

Byggingarvísitala:

Byggingarvísitala	313,40	566,20	80,7
-------------------	--------	--------	------

Eldsneytissala og VSK:

	m.lítra	2005 verðl. VSK tekjur m.kr.	2012 VSK tekjur m.kr.	
Olíusala 2012 (áætluð):	123	2.759	6.610	139,6
Bensínsala 2012 (áætluð):	200	4.491	10.428	132,2
VSK alls		7.250	17.038	135,0

Skatttekjur af eldsneyti til landsamgangna:

Áætlaðar tekjur 2012 (m.kr.)	Alls	þ.a. til Vega- gerðarinnar
Vörugjald af bensíni	4.900	0
Sérstakt vörugjald af bensíni	7.910	7.910
Olíugjald	6.750	6.750
Kolefnisgjald (af landssamg.) **)	1.860	350
VSK af bensíni og olíu	17.038	0
Samtals:	38.458	15.010

**) Frá og með 2012 skal hluta af kolefnisgjaldi varið til almenningsamgangna á Höfuðborgarsvæðinu í gegnum Vegáætlun.